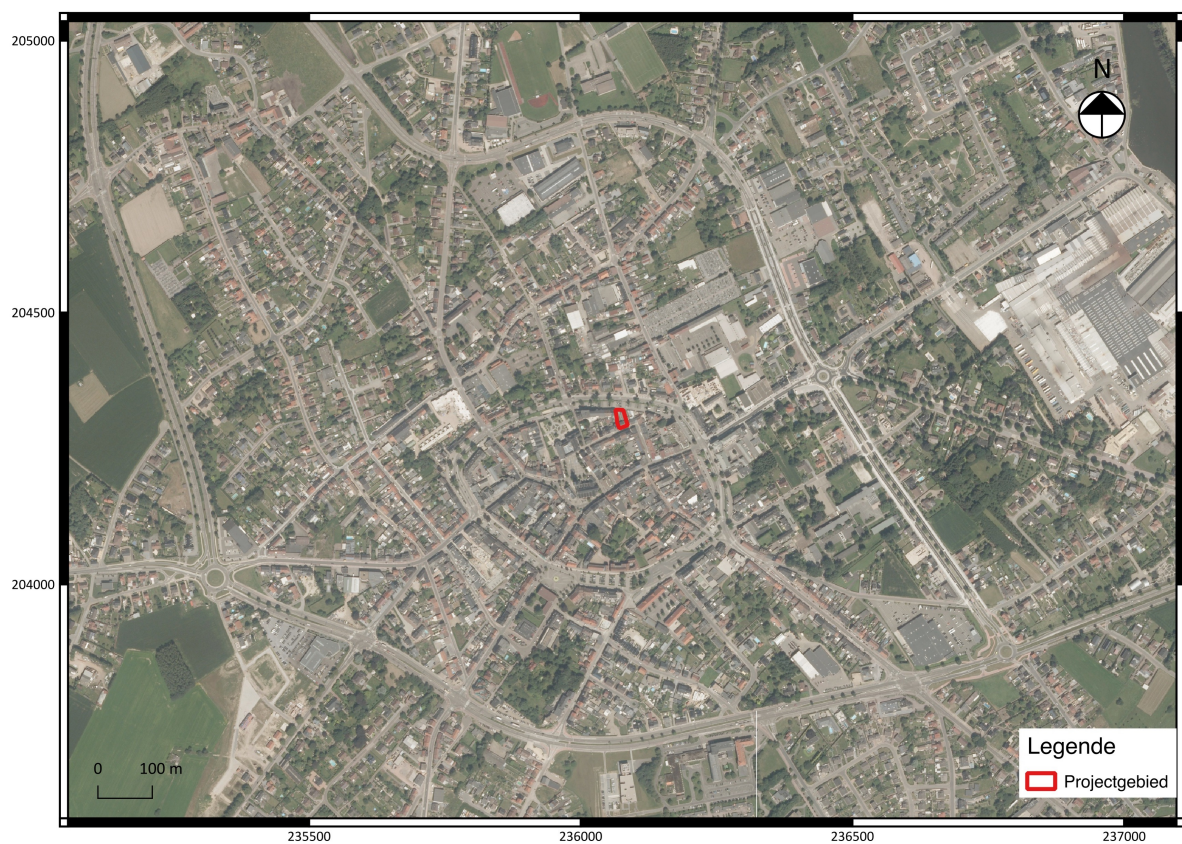

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Meinestraat te Bree

Annelies De Raymaeker & Wouter Yperman

Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Meiestraat te Bree

Annelies De Raymaecker & Wouter Yperman

**Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Meinestraat te Bree

Initiatiefnemer:	Studio BAC bvba
Projectleiding:	Maarten Smeets
Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker & Wouter Yperman
Auteurs:	Annelies De Raymaeker & Wouter Yperman
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2018, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek	p. 3
1.1 Beschrijvend gedeelte	p. 3
1.1.1 Administratieve gegevens	p. 3
1.1.2 Archeologische voorkennis	p. 4
1.1.3 Onderzoeksopdracht	p. 5
1.1.4 Beschrijving van de geplande werken	p. 6
1.1.5 Werkwijze	p. 11
1.2 Assessmentrapport	p. 12
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied	p. 12
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied	p. 17
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied	p. 28
1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 29
1.2.5 Synthese	p. 30
1.2.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek	p. 30
1.2.7 Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek	p. 30
Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen	p. 31
2.1 Administratieve gegevens	p. 31
2.2 Gemotiveerd advies	p. 31
2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	p. 33
2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	p. 33
2.3.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken	p. 35
Hoofdstuk 3 Proefsleuvenonderzoek	p. 37
3.1 Beschrijvend gedeelte	p. 37
3.1.1 Administratieve gegevens	p. 37
3.1.2 Archeologische voorkennis	p. 38
3.1.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	p. 38
3.1.4 Afwijkingen t.o.v. de onderzoeksstrategie en -methodes	p. 38
3.1.5 Werkwijze en Onderzoeksstrategie	p. 39
3.2 Assessmentrapport	p. 41
3.2.1 Bodemkundige opbouw	p. 41
3.2.2 Assessment van de sporen	p. 42
3.2.3 Assessment van de vondsten	p. 52
3.2.4 Assessment van de stalen	p. 53
3.2.5 Conservatie-assessment	p. 53
3.2.6 Datering en interpretatie	p. 53
3.2.7 Confrontatie met voorgaand onderzoek	p. 53
3.2.8 Impactbepaling	p. 54
3.2.9 Archeologische verwachting	p. 54

Hoofdstuk 4	Programma van maatregelen	p. 55
4.1	Gemotiveerd advies	p. 55
4.1.1	Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 55
4.1.2	Waardering van de archeologische site	p. 55
4.1.3	Aanbevelingen	p. 56
4.2	Programma van maatregelen	p. 57
4.2.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	p. 57
4.2.2	Onderzoeksstrategie, methode en technieken	p. 57
4.2.3	Contextgebonden bepalingen	p. 60
4.2.4	Kostenraming van de opgraving	p. 60
4.2.5	Noodzakelijke competenties van het opgravingsteam	p. 62
4.2.6	Risicofactoren bij het uitvoeren van het onderzoek	p. 62
4.2.7	Conservatie en langdurige bewaring van het archeologisch ensemble	p. 62
4.2.8	Bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble	p. 64
	Bibliografie	p. 65
	Bijlagen	p. 67
	Bijlage 1: Sporeninventaris	p. 69
	Bijlage 2: Vondsteninventaris	p. 71
	Bijlage 3: Fotoinventaris	p. 73
	Bijlage 4: Profielinventaris	p. 75
	Bijlage 5: Harris matrix	p. 77
	Bijlage 6: Allesporenplan	p. 79

Hoofdstuk 4 Programma van maatregelen

4.1 Gemotiveerd advies

Op basis van het tot nu toe uitgevoerde archeologische vooronderzoek -bestaande uit een bureauonderzoek (onderwerp van de bekrachtigde archeologienota met projectcode 2016K553 en ID 2008) en een proefsleuvenonderzoek (uitgevoerd in uitgesteld traject met projectcode 2018B324)- kan besloten worden dat er een noodzaak is voor een verder archeologisch onderzoek in de vorm van een opgraving.

Hoewel het programma van maatregelen voor het vooronderzoek niet volledig kon worden uitgevoerd is de verkregen informatie voldoende om een gefundeerde uitspraak te doen over de archeologische waarden in de ondergrond. Op basis van dit uitgevoerde proefsleuvenonderzoek kan voldoende aangetoond worden dat er zich relevante archeologische waarden op dit terrein bevinden.

4.1.1 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief

Doordat de nieuwbouw volledig onderkelderd zal zijn en doorheen het archeologisch vlak en de moederbodem zal gaan, zullen alle archeologische waarden verdwijnen. Gelet op de potentiële kenniswinst is hierdoor verder onderzoek nodig om deze archeologische waarden te onderzoeken. Behoudt in situ is geen optie. Het niet bouwen van de nieuwbouw is niet aan de orde.

4.1.2 Waardering van de archeologische site

Het aangetroffen gebouw, met hoogstwaarschijnlijk een ambachtelijke functie is mogelijk te dateren in de 16de eeuw, gelijktijdig met de bouw van de huidige woning. Er is stratigrafisch gezien een oudere voorloper aanwezig op ongeveer 50 cm diepte, mogelijk zijn hier ook elementen van vast te stellen onder huisnummer 21, wat slechts deels onderkelderd is. Het oostelijk gelegen recent gebouw is recent gebouwd en grotendeels onderkelderd waardoor enkel een beperkte ruimte tussen de kelders aan de Witte torenwal en de Meinestraat nog restanten kan bevatten van de aangetroffen structuren. Of de perceelsgrens met het oostelijke perceel van het projectgebied toen al bestond is namelijk niet gekend.

Door het verder vrij leggen van de aangetroffen structuur kan de omvang en functie mogelijk achterhaald worden. Ook de relatie met het bestaande gebouw van huisnummer 21 kan al dan niet bevestigd worden. Er is tevens een kans op het aantreffen van een oudere voorloper in een tweede archeologisch vlak onder huisnummer 21 dat slechts deels onderkelderd is. Een derde archeologisch vlak is eventueel van toepassing indien er een vloerniveau aanwezig is op het tweede archeologisch vlak. Het laatste archeologisch vlak is in elk geval te situeren op de moederbodem op een diepte van 1,1 – 1,3 m. diepte. In deze moederbodem kunnen archeologische waarden aanwezig zijn die zelfs kunnen teruggaan tot vóór het ontstaan van het middeleeuwse Bree. De aangetroffen vondsten

onder de fundering van het bestaande gebouw (huisnummer 21) kunnen een inzicht geven in de materiele cultuur van de stad Bree tijdens de 16de eeuw.

De kans op het aantreffen van de omwalling is nihil, aangezien de percelen niet overlappen met de ligging van de omwalling, bestaat uit een aarden wal waarboven een stenen muur was gebouwd.

De potentiële kenniswinst is bovendien hoog aangezien er uiterst weinig archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden binnen de omwalling van de stad Bree. Hierdoor is de kennis van Bree op basis van archeologische resten uiterst beperkt.

4.1.3 Aanbevelingen

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken kan worden vastgesteld dat de zone van het projectgebied beschikt over een hoog archeologisch potentieel. De datering, de aanwezigheid van onbekende structuren met stratigrafisch oudere fasen, het potentieel voor oudere sporen in de moederbodem, het talrijke vondstmateriaal uit de 16de eeuw onder de funderingen die een inzicht kunnen geven op de materiele cultuur en de ligging binnen een archeologische zone waarbinnen zeer weinig voorgaand archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden zorgt voor een archeologische verwachting van het terrein die dermate hoog is dat een verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Behoud *in situ* van de verschillende archeologische elementen behoort niet tot de mogelijkheden. Het projectgebied wordt dan ook in zijn geheel geselecteerd voor verder onderzoek (fig. 4.1), i.e. een vlakdekkende opgraving.

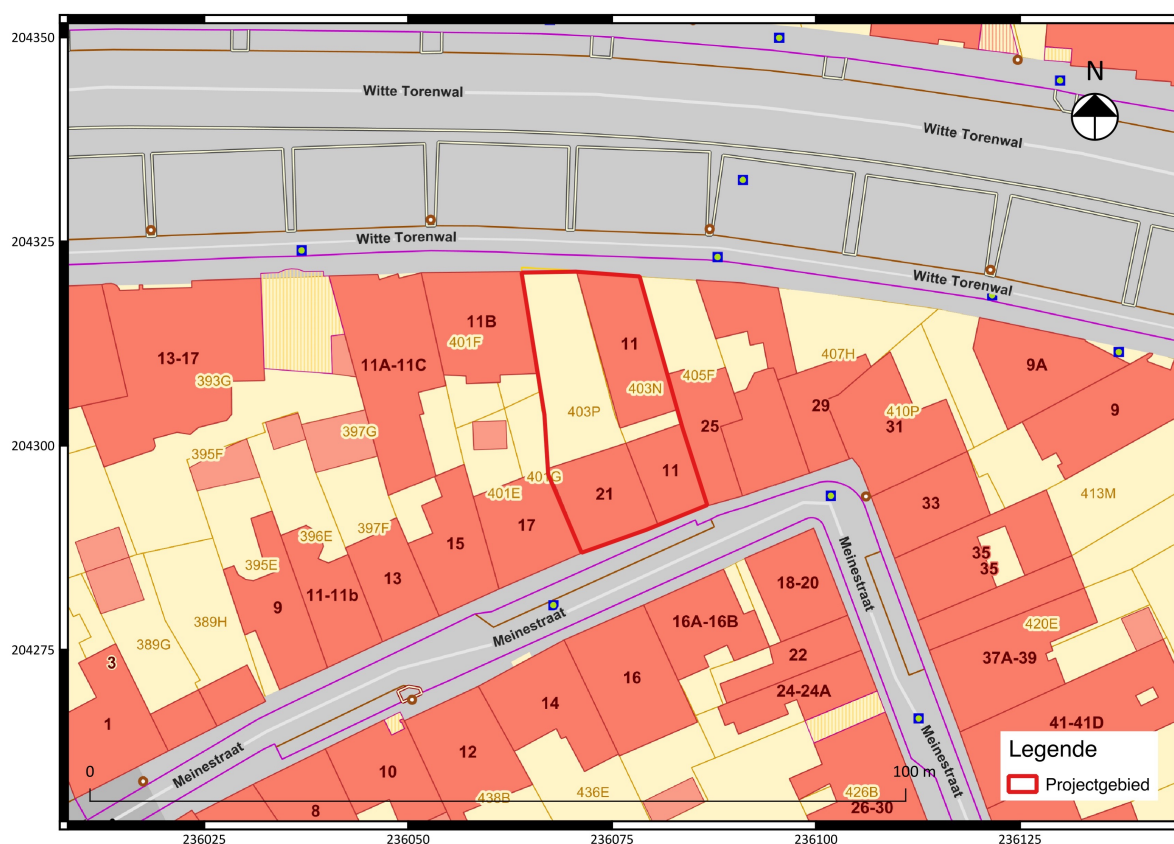

Fig. 4.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

4.2 Programma van maatregelen

4.2.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De vraagstelling van het onderzoek zal gericht zijn op de verschillende occupatiefasen van de locatie, voornamelijk de ontwikkeling en het verdwijnen van de aangetroffen structuren op het achtererf en de voorgaande bouwfases. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Wat is de aard, omvang, datering, spreiding en ruimtelijke samenhang en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Welke functie kan gegeven worden aan de aangetroffen structuren? Zijn dit ambachtelijke functies?
- Welke relatie is er tussen de bestaande woning (huisnummer 21), de afgebroken structuren op het achtererf en de voormalige woning ten oosten van huisnummer 21?
- Zijn er aanwijzingen voor specifieke activiteiten op deze locatie? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?
- Is de huidige perceelsindeling ook van toepassing op de oudere aangetroffen structuren?
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de opeenvolgende bewoners/gebruikers? Dit zowel voor de vondsten die gelinkt kunnen worden aan de gebruikers van het projectgebied als algemeen voor Bree. Dit laatste in het kader van de vondsten die deel uitmaken van de fundering van het huidige huisnummer 21, indien van toepassing.
- Zijn er mogelijk oudere sporen aanwezig dan de verwachte sporen van de post-middeleeuwse bebouwing?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen? Hoe werd het terrein bouwrijp gemaakt? Hoe zag het oorspronkelijke reliëf eruit?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Bree?

Het archeologisch onderzoek kan enkel als volledig beschouwd worden als er geen archeologische waarden meer aanwezig zijn binnen het projectgebied. Bovendien dient er voldoende informatie gegenereerd worden om alle onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Alle vondsten en artefacten worden in die mate verpakt en geconserveerd om een degelijke bewaring te garanderen.

4.2.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken

Op het volledige terrein (oppervlakte: 516 m²) wordt een vlakdekkende opgraving geadviseerd, volledig uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Gelet op de beperkte omvang van het terrein is het aangewezen om één werkput aan te leggen. Hierbij ontbreekt op het eerste zicht de mogelijkheid voor het zetten van profielen, maar in de hoeken van de werkput kunnen profielwanden blijven staan (als rechthoekige driehoeken van 2 m.

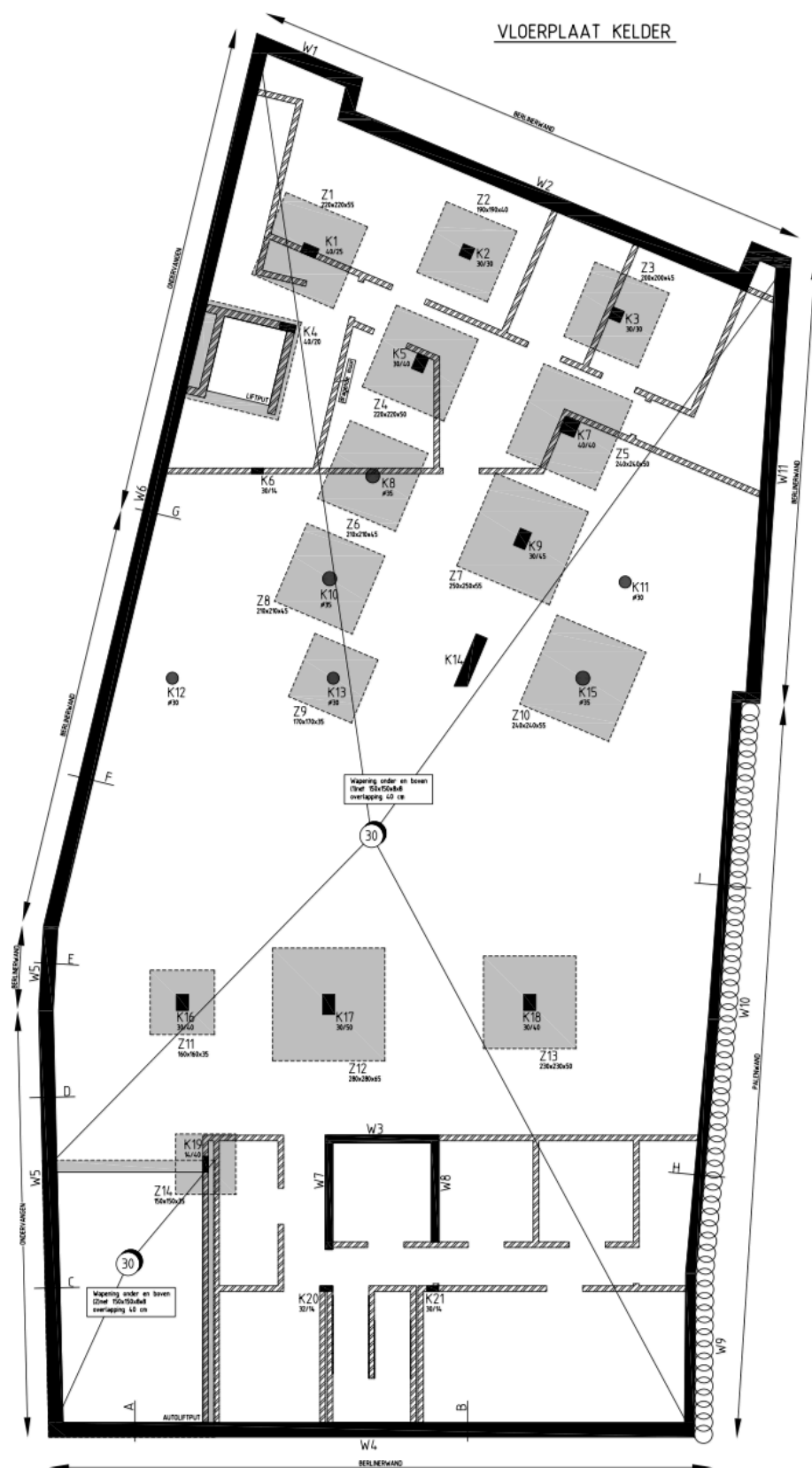
breed). Bovendien kunnen indien mogelijk muren behouden blijven voor het stratigrafische overzicht waardoor de hieronder gelegen grond eveneens kan bijdragen tot de stratigrafische informatie. Gelet op het feit dat het volledige projectgebied onderkelderd zal worden tot onder het laatste archeologisch vlak is grondafvoer sowieso noodzakelijk waardoor de mogelijkheid bestaat om dit reeds te doen tijdens het archeologisch onderzoek en op die manier één werkput aan te leggen. De praktische regeling hiervoor dient uiteraard in samenspraak met de opdrachtgever te gebeuren. Indien het niet of onvoldoende mogelijk is om de grond af te voeren tijdens het archeologisch onderzoek kunnen er meerdere werkputten aangelegd worden. Er kan ook bewust gekozen worden op 4 werkputten open te leggen in een dambordpatroon waarbij eerst 2 werkputten volledig onderzocht worden, en nadien de andere twee. Vanwege de beperkte oppervlakte is het ruimtelijk overzicht dan wel grotendeels verloren.

In de code van goede praktijk primeert het goed ruimtelijk inzicht (CGP 15.3). Gelet op de beperkte omvang is het dan aangewezen om indien mogelijk één werkput aan te leggen waarbij op praktische locaties dan grondkolommen blijven staan om toe te laten de stratigrafische opbouw mee te registreren. Bovendien kan de stratigrafie mee gereconstrueerd worden aan de hand van grondkolommen die onder muren blijven staan, de waarnemingen tijdens de vlakgraving en waarnemingen tijdens het verdiepen, zoals tijdelijke profielen per vlak. Op die manier kan aan de stratigrafische eisen voldaan worden.

Het huidige funderingsplan (wat nog niet beschikbaar was tijdens het bureauonderzoek, fig. 4.2)) voorziet in secanspalen op de projectgrens in het oosten & recupereerbare berlinerwanden op de projectgrens in het noorden, oosten en zuiden. Het plaatsen van deze funderingen gebeurt vanaf het maaiveld (zonder voorafgaande afgraving) waarbij de ingreep in de bodem niet groter is dan de fundering zelf. Er kan bijkomend een laag afbraakpuin blijven liggen als werkvlak voor de funderingsmachine. Enkel in het westen zullen op de projectgrens funderingen gezet worden die een bodemingreep vereisen. De voorziene verankering vind plaats op een diepte van ongeveer 2m, ver onder het archeologisch vlak.

Gelet op de aanpalende gebouwen en de diepte van het onderste archeologisch vlak (1,1 – 1,3 m. diepte) is het aanbrengen van de geplande funderingen zonder verdere bodemingreep (secanspalen & recupereerbare berlinerwanden vanaf het maaiveld zonder voorafgaande afgraving) ter hoogte van de randen van het projectgebied aangewezen vóór de aanvang van het archeologisch onderzoek. Hiervoor is geen archeologische begeleiding nodig. Dat hierbij archeologische resten vernietigd worden op de projectgrens is hierbij onoverkomelijk. Funderingen met bodemingreep (verloren Berlinerwand & onderschoeïngen) dienen wel onder begeleiding van de archeologen uitgevoerd te worden voorafgaand aan, of tegelijkertijd met het eigenlijke archeologisch onderzoek. Deze begeleiding en het eventueel later (na het afwerken van het laatste archeologisch vlak, m.u.v. diepe sporen) plaatsen van verankeringen (in het kader van diepe sporen zoals waterputten tegen de projectgrens) dient ook samen met de veldwerkleider besproken te worden om dit praktisch te organiseren.

Het niet voorafgaand plaatsen van de funderingen dwingt de opgraving tot het voorzien van een bufferzone aan de projectgrens van enkele meters (zeker in het oosten en westen) voor de stabiliteit. Deze bufferzone zou, gelet op de beperkte omvang van het projectgebied, een onaanvaardbaar hoog aandeel van de op te graven zone niet beschikbaar maken voor onderzoek. Bovendien zouden diepere sporen zoals waterputten dan pas onderzocht kunnen worden na het plaatsen van de funderingen op de projectgrens (met bijkomende extra kosten en tijd). Bijkomend zou dit potentiële stabiliteitsproblemen kunnen veroorzaken bij huisnummer 25, ten oosten van het projectgebied.

Gelet op de relatief moeilijke en/of slechte samenhang van de aangetroffen vloeren en muren op het eerste archeologisch vlak dienen deze omzichtig te worden onderzocht om te voorkomen dat een machinale verwijdering meer zou verwijderen dan enkel het losliggend puin en de teelaarde.

Er zijn meerdere archeologische vlakken aanwezig. Dit zijn er in de praktijk minstens twee, en mogelijk drie (afhankelijk of er op het tweede archeologisch vlak vloeren of loopvlakken aanwezig zijn.). Een eerste vlak is vlak onder de teelaarde aanwezig op een diepte van 5-10 cm. binnen dit vlak zijn er dieperliggende vloeren aanwezig die 20 cm lager te situeren zijn. Een tweede archeologisch vlak werd vastgesteld vanaf 50 cm onder het maaiveld. Dit betreft de bovenkant van een stratigrafische oudere muur die steunt op de moederbodem. De moederbodem, het derde archeologisch vlak, is op een diepte van ongeveer 110 - 130 cm. aanwezig.

De archeologische opgraving wordt enkel uitgevoerd in omstandigheden die toelaten om de handelingen uit de Code van Goede Praktijk uit te voeren op de wijze zoals ze daarin beschreven zijn en die bovendien geen schade veroorzaken aan archeologische sporen of vondsten. Er worden maatregelen genomen om overlast door regen- en of grondwater tegen te gaan. Voorafgaand aan het onderzoek wordt het peil van de grondwatertafel bepaald. Waterputten en andere diepe sporen worden met bemaling opgegraven indien de onderkant van de sporen zich meer dan 30 cm onder de huidige grondwatertafel bevindt. Om hierover uitsluitsel te krijgen wordt de diepte door middel van een grondboor bepaald. Bij de plaatsing van bemaling wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van het bodemarchief en de op te graven zones.

Het projectgebied is momenteel nog bebouwd waardoor er eerst een bovengrondse afbraak dient plaats te vinden. De aanwezige funderingen en kelders moeten blijven zitten aangezien deze deel uitmaken van het archeologisch bodemarchief. Gelet op de ondiepe ligging van het eerste archeologisch vlak (5-10 cm.) moet elke ingreep in de bodem vermeden worden. Indien voor de stabiliteit van de aanpalende gebouwen bepaalde maatregelen nodig zijn dienen deze in overleg te gebeuren met de veldwerkleider zodat deze maatregelen kunnen genomen worden zonder schade toe te brengen aan eventuele archeologische sporen en vondsten of onder begeleiding van de veldwerkleider om eventuele archeologische sporen en vondsten te registreren en in te zamelen bij het uitvoeren van deze stabiliteitsmaatregelen. De bestaande kelders worden opgevuld met afbraakpuin om toe te laten dat de funderingsmachines op het terrein kunnen rijden. Als bijkomende bescherming van het bovenste archeologische vlak kan een puinlaag achtergelaten worden na de afbraak. De kelders worden nadien machinaal leeggeschept zodat deze deel kunnen uitmaken van het archeologisch onderzoek of in geval van de recente kelders gebruikt kunnen worden als buffer voor grondopslag.

Aangezien de werfzone is gelegen buiten het projectgebied, op een deel van de parking aan de Witte torenwal, kan het volledige projectgebied onderzocht worden.

4.2.3 Contextgebonden bepalingen

Tijdens het vooronderzoek werden geen contexten aangetroffen die een specifieke opgravingsmethode vereisen. Omdat tijdens het proefsleuvenonderzoek slechts een deel van het projectgebied werd onderzocht, bestaat de mogelijkheid dat deze wel aanwezig zijn maar niet aangesneden werden. Bij het aantreffen van waterputten, beerputten, silo's en/of diepe afvalputten wordt bijzondere aandacht besteed aan de monsternamen voor natuurwetenschappelijk en

dateringsonderzoek. Bij het couperen van waterputten wordt er zorg voor gedragen dat de volledige waterput met insteekkuil wordt gecoupeerd, rekening houdend met de veiligheid van het personeel.

Bij het aantreffen van contexten die niet zijn opgenomen in dit programma van maatregelen, zoals prehistorische vondstenconcentraties of stadsomwallingen kan gekeken worden naar de code van goede praktijk.

4.2.4 Kostenraming van de opgraving

Vooraleer een raming kan gegeven worden met betrekking tot het veldwerk, dient erop gewezen te worden dat deze gebaseerd is op de resultaten van het vooronderzoek. Een grotere of kleinere densiteit van de sporen en de aanwezigheid van speciale sporen (bijvoorbeeld waterputten) heeft een invloed op de accuraatheid van deze raming. Er werd gepoogd een ruime schatting te geven waarbij alle getallen in vermoedelijke hoeveelheden worden gegeven.

Voor dit onderzoek wordt uitgegaan van 10 dagen veldwerk met een leidinggevend archeoloog en twee archeoloog-assistenten. Binnen dit veldwerk wordt ook het zeven van de zeefstalen en het reinigen van de vondsten gerekend (al dan niet uitgevoerd op het terrein). Mogelijk dient een externe specialist te worden geconsulteerd. Hiervoor wordt 1 werkdag voorzien. Een raming is slechts een indicatie en kan afwijken van de realiteit omwille van vaststellingen op het terrein. Een raming is verder niet bindend voor het opstellen van offertes.

De optelling van alle kosten geeft een totale geschatte kostprijs van €47.700. (fig. 4.3)

Type	Aantal	Type	Aantal
Veldwerk	€ 22.000	Natuurwetenschappelijke onderzoeken	€ 13.000
Leidinggevend archeoloog	10 wd VH	Waardering houtskoolstalen	5 VH
Archeoloog – assistent (X2)	10 wd VH (X2)	Waardering hout	3 VH
		Waardering macroresten	5 VH
Consult specialisten	1 wd VH	Waardering pollen	3 VH
Inzet graafmachine	5 wd VH	Waardering botmateriaal	3 VH
Transport graafmachine	1	Waardering metaal	3 VH
Topografie	16u VH	14C - datering houtskool	5 VH
Werfinrichting	1	Dendrochronologie	3 VH
		Archeobotanie	3 VH
Assessment	€ 1.500	Analyse pollen	3 VH
		Archeozoölogie	1 VH
Verwerking	€ 3.000	Natuursteenanalyse	1 VH
Rapportage	€ 6.000	Conservatie	€ 2.200
		Conservatie aardewerk	2 VH

		Conservatie metaal	2 VH
		Conservatie hout	2 VH
		Conservatie leder	2 VH
		Conservatie glas	2 VH
		TOTAALPRIJS	€ 47.700

Fig. 4.3: Kostenraming

4.2.5 Noodzakelijke competenties van het opgravingsteam

De aangetroffen site dient te worden opgegraven door een team bestaande uit ervaren veldarcheologen. De leidinggevend archeoloog dient over minstens 240 werkdagen opgravingservaring met minstens 160 werkdagen in stadscontexten. Hij/zij heeft aantoonbare ervaring op sites uit de post-middeleeuwen. Hetzelfde geldt voor de archeoloog-assistent, hij/zij dient minstens 120 werkdagen opgravingservaring te hebben met minstens 80 werkdagen in stadscontexten. Indien tijdens het veldwerk duidelijk wordt dat binnen het opgravingsteam niet de nodige specialisatie aanwezig is voor bepaalde contexten, wordt de hulp van externe specialisten ingeroepen (cfr. consult specialisten in kostenraming).

Bij de uitwerken van de resultaten van de opgraving en de rapportage hiervan wordt indien nodig ook de hulp ingeroepen van externe specialisten.

4.2.6 Risicofactoren bij het uitvoeren van het onderzoek

Het programma van maatregelen werd opgemaakt op basis van de resultaten van het bureauonderzoek en het proefsleuvenonderzoek. Alle ingezamelde gegevens werden geïnterpreteerd om tot een inschatting te komen van de aanwezige archeologische waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Het interpreteren van deze waarden kan echter niet met een 100% zekerheid gebeuren, aangezien het volledige beeld nog niet gekend is. Mogelijk zijn hierdoor enkele onderzoeksvragen niet van toepassing en kunnen deze dus niet worden beantwoord. Daarnaast kunnen binnen het projectgebied mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn (specifiek archeologische contexten) die specifieke onderzoeksmethoden en onderzoeksvragen vereisen.

4.2.7 Conservatie en langdurige bewaring van het archeologisch ensemble

Archeologische conservatie kent verschillende vormen die in alle fases van het archeologisch onderzoek dienen aanwezig te zijn om het onderzoekspotentieel van de opgegraven objecten ten volle te benutten (CGP 24.1). Zo wordt ervoor gezorgd dat alle nodige voorzorgen genomen zijn om

de bewaring van een archeologisch artefact te verzekeren van bij het opgraven tot een eventuele verdere conservatiebehandeling. De artefacten wordt bewaard in een gecontroleerde en aangepaste omgeving om eventuele degradatieprocessen te vertragen of stoppen. Indien nodig wordt een conservatie in functie van het onderzoek (alle ingrepen die nodig zijn om zoveel mogelijk informatie uit een archeologisch artefact te halen) of een stabiliserende conservatie (de behandeling die nodig is om een artefact stabiel te kunnen bewaren en hanteren) uitgevoerd.

Op basis van het assessment – en in samenspraak met een conservator - wordt een beslissing genomen met betrekking tot welke ingrepen noodzakelijk en nuttig zijn. De conservator coördineert alle aspecten inzake conservatie tijdens het onderzoek. Hij bepaalt welke aspecten van de conservatie kunnen uitgevoerd worden door hem zelf en welke door andere medewerkers, en hoe dit dient te gebeuren.

Er dient rekening worden gehouden met het vondstassemblage. Indien een groot assemblage van dezelfde artefacten wordt gevonden is het niet in alle gevallen noodzakelijk om alle artefacten te gaan conserveren. In dit geval zal dan een representatief aandeel verder onderzocht en geconserveerd worden.

Ook dient rekening worden gehouden met het vondstassemblage. Indien een groot assemblage van dezelfde artefacten wordt gevonden is het niet in alle gevallen noodzakelijk om alle artefacten te gaan conserveren. In dit geval zal dan een representatief aandeel verder onderzocht en geconserveerd worden.

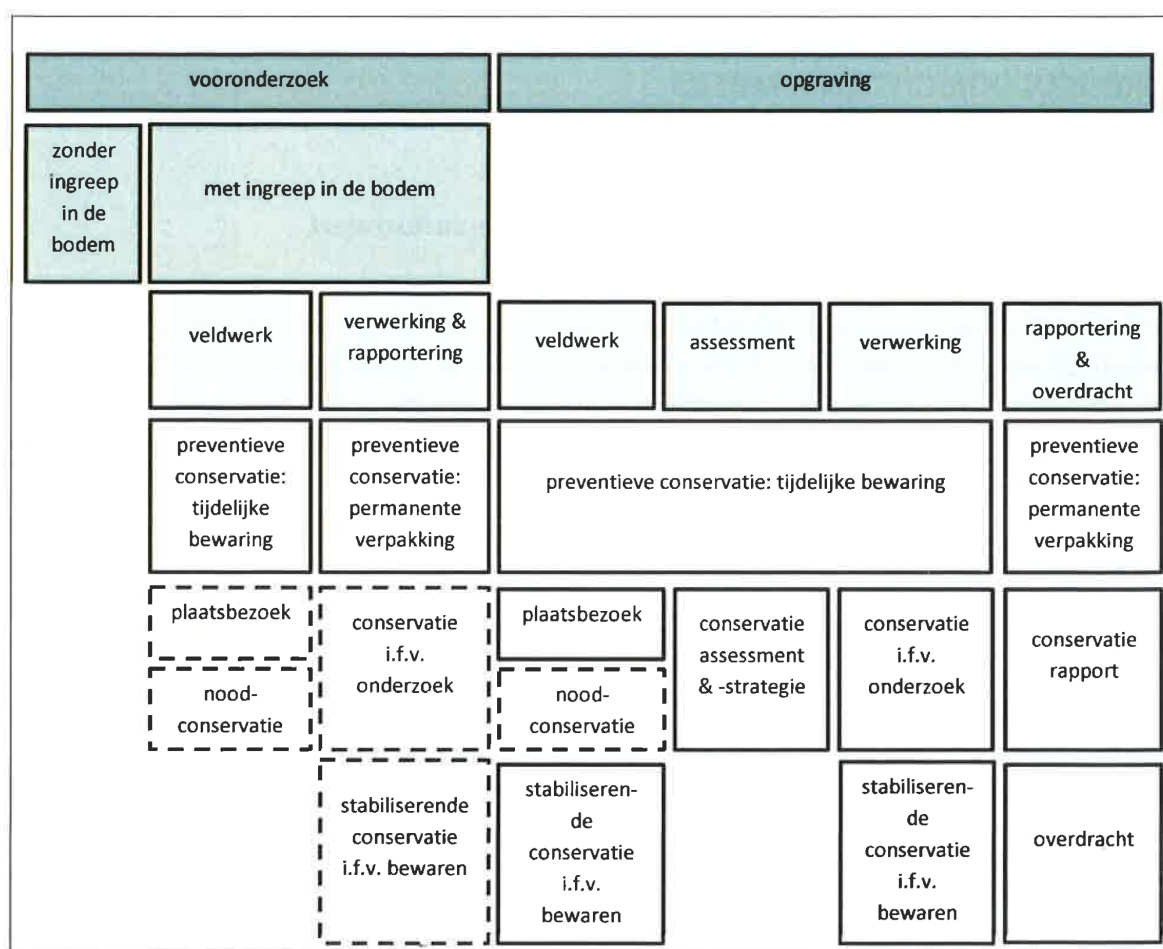

Fig. 4.3: Plaats van conservatie in het archeologisch onderzoek¹⁶.

4.2.8 Bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble

Al tijdens het vooronderzoek werd duidelijk dat er zich binnen de grenzen van het onderzoeksgebied een archeologische vindplaats met hoog potentieel bevindt. Het is belangrijk dat het archeologisch ensemble ook na het onderzoek toegankelijk blijft voor wetenschappers uit verschillende disciplines. Er wordt daarom voorgesteld om eventueel afspraken te maken met de stad Bree zodat zij de bewaring van het ensemble op zich nemen. Zij kunnen er dan voor zorgen dat alles volgens de regels van de kunst wordt bewaard en dat het assemblage toegankelijk blijft voor eventueel verder onderzoek.

¹⁶ Code van Goede Praktijk: 190.